

VIONA-OPROEP VOOR EEN ONDERZOEKS- EN ONTWIKKELINGSOPDRACHT
30/10/2015

EXTERNE EVALUATIE VAN DE VLAAMSE JEUGDGARANTIE IN HET
KADER VAN HET EUROPESE JEUGDGARANTIEPLAN

1. Probleemstelling

De Europese jeugdgarantie die werd gelanceerd in 2013 garandeert iedere jongere onder de 25 binnen vier maanden een concreet en degelijk aanbod van een baan, stage, leerlingplaats of voortgezette beroepsopleiding.

De jeugdwerkloosheid in Vlaanderen lag in 2013 met 16,6% onder het EU-28 gemiddelde van 23,5%. Typierend voor de Vlaamse situatie zijn de hogere concentratie in de steden en bij specifieke groepen zoals laaggeschoolden en migranten. Een zorgwekkende groep, ook in Vlaanderen, zijn de zogenoemde vroegtijdige schoolverlaters en de NEET-jongeren (Not in Employment, Education, or Training). Het aandeel van deze laatste groep wordt geraamd op 9,2% (European Labour Force Survey).

Kenmerkend voor het EU Jeugdgarantieplan is dat niet alleen wordt gefocust op vacaturebemiddeling van werkzoekende jongeren, maar ook op versterking van competenties en duurzame arbeidsmarktintegratie. Ook preventie en samenwerking met instanties zoals onderwijs spelen een belangrijke rol. De Europese Jeugdgarantie voorziet hiertoe een aantal principes zoals vroegtijdige activering, partnerschappen, optimale inzet van financiële instrumenten (Youth Employment Initiative, ESF) en tools (kwaliteitskader, EURES) alsook opvolging.

Zoals in de andere lidstaten heeft ook Vlaanderen in het voorjaar 2014 een Implementatieplan voor de Jeugdgarantie (YGIP) opgesteld. Vlaanderen behoort tot de groep van landen in Europa waar recent, met het Jeugdwerkplan van 2008, een garantie is ingevoerd. Het Vlaamse Jeugdgarantie Implementatieplan voorziet in een uitgebreide reeks bestaande instrumenten, aangevuld met recente maatregelen (zoals stageplaatsen, Werkinleving voor Jongeren, ...). Hiermee beoogt Vlaanderen tegemoet te komen aan het doel om elke jongere een reële kans te geven om zijn/haar employability te verhogen met het oog op duurzame arbeidsmarktintegratie.

Ruim twee jaar na de start van de Vlaamse jeugdgarantie (en al bijna acht jaar na de start van het veralgemeende Jeugdwerkplan) is het goed om **een externe evaluatie te maken van de kwaliteit, de resultaten en de effecten van de Vlaamse jeugdgarantie in Europees vergelijkend perspectief.**

2. Onderzoeksvragen

1. In welke mate wordt in Vlaanderen aan de principes van het Europese plan voldaan?
 - a. Via welke strategieën en partnerschappen wordt een kwaliteitsvol aanbod gerealiseerd voor specifieke groepen zoals vroegtijdige schoolverlaters en NEETs? Hoe worden deze groepen geïdentificeerd en in welke mate worden zij bereikt en met welk aanbod?
 - b. Wat zijn de resultaten en de effecten van de Vlaamse aanpak naar jongeren die sinds 2008 zijn opgenomen in het Jeugdwerkplan en in het bijzonder naar vroegtijdig schoolverlaters en NEETs? Welk effect heeft deze aanpak bijvoorbeeld gehad op hun (duurzame) intrede in de arbeidsmarkt?
2. Op welke wijze slagen andere landen erin om de garantieregeling zoals bedoeld in het EU plan te realiseren? Wat kan Vlaanderen leren van landen zoals Finland, Denemarken en Zweden, waar er al een langere ervaring bestaat met jeugdgaranties?

Het onderzoek betreft met andere woorden een comparatief onderzoek naar bestaande jeugdgaranties en hun effecten in EU vergelijkend perspectief, een wetenschappelijk onderbouwde vergelijking van de Vlaamse jeugdgarantie en de effecten ervan in verhouding tot andere (buitenlandse) jeugdgaranties.

3. Beleidsrelevantie

Het Vlaamse Jeugdgarantie Implementatieplan is bedoeld als coherente en allesomvattende strategie om problemen van hardnekkige jeugdwerkloosheid die ook in Vlaanderen bestaan op te lossen via acties op korte en lange termijn. Het plan maakt deel uit van het nationaal en het regionaal Vlaams hervormingsprogramma voor ons land (april 2014) en de realisatie ervan wordt o.m. in het kader van het Europees Semester opgevolgd.

Het Europese plan stelt een 'outcome focussed approach' voorop en beveelt niet alleen monitoring aan maar ook evaluatie. Aan die behoefte wil dit evaluatieonderzoek tegemoetkomen.

Op Europees vlak wordt veel belang gehad aan de rol die de publieke tewerkstellingsdiensten opnemen in de coördinatie en realisatie van het plan, meer bepaald in hun hoedanig als arbeidsmarktregisseur. De jeugdgarantie is voor Europa ook een prioritaire test voor de nieuwe PES 2020-visie die door alle EU-landen is goedgekeurd en waar VDAB aan de basis van ligt. Vlaanderen loopt hierin dus voorop en heeft er alle belang bij te leren uit evaluatie om deze voorsprong te behouden.

Lacune in het reeds beschikbare onderzoek

Binnen de Vlaamse context wordt het Jeugdwerkplan al meerdere jaren opgevolgd en intern geëvalueerd. De enige externe wetenschappelijke evaluatie had betrekking op de experimenten non-respons in het kader van het Jeugdwerkplan 2008 in opdracht van de VDAB. Sindsdien is er geen wetenschappelijke evaluatie voorhanden, ook niet op onderdelen. In de externe evaluatie voor het ESF-Vlaanderen 2007-2013 zijn het bereik, het aanbod en de effecten in kaart gebracht voor enkel de ESF-acties bij werkzoekenden, waaronder de jongeren.

Recent is een interne evaluatie van het Jeugdgarantieplan uitgevoerd door de VDAB. Hierin is vooral gefocust op operationele aspecten (evaluatie van acties tijdig inschrijven bij schoolverlaters; e-begeleiding; e.a.) en monitoring van de doorstroming naar volgende stappen in het traject naar werk. Een externe evaluatie kan focussen op kwaliteit van de garantieregeling; aanpak voor specifieke groepen; en strategieën en partnerschappen en kan de wetenschappelijk onderbouwde EU vergelijkende dimensie inbrengen.

4. Timing

Projectvoorstellen moeten uiterlijk op vrijdag 20 november 2015 om 10u worden ingediend.

De Stuurgroep VIONA zal eind november/begin december een advies formuleren over het te gunnen project aan de Vlaamse Minister bevoegd voor Werk.

De projectindieners zullen begin december worden geïnformeerd over de beslissing van de minister.

Het project dient nog in 2015 op te starten.

5. Kandidaatstelling

Projectvoorstellen bevatten een inhoudelijk en een financieel onderdeel en beantwoorden aan de richtlijnen die u in bijlagen bij de oproep vindt. In die bijlagen vindt u tevens informatie over de selectiecriteria en -procedure en over de financiële en administratieve opvolging van het project.

6. Informatie

Informatie over deze opdracht kan u krijgen bij Montserrat Gonzalez Garibay, Departement Werk en Sociale Economie (02/553 09 55, montserrat.gonzalezgaribay@wse.vlaanderen.be).

Bijlage 1 bij VIONA-projectoproepen voor onderzoeks- en ontwikkelingsopdrachten

Situering en gunningsprocedure

1. het VIONA-arbeidsmarktonderzoeksprogramma

Het initieel opzet en doel van VIONA (Vlaams Interuniversitair Onderzoeksnetwerk Arbeidsmarkt-rapportering) werd destijds binnen het VESOC en in het kader van de Vlaamse werkgelegenheidsconferentie in het protocol van 17 maart 1993 als volgt vastgelegd:

- Het verwerven van wetenschappelijke betrouwbare kennis over de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt opdat men verantwoorde beleidskeuzes kan maken (vaststellen, registreren en onderzoeken van de ontwikkelingen op de Vlaamse arbeidsmarkt teneinde het arbeidsmarktbeleid in Vlaanderen de nodige wetenschappelijke ondersteuning aan te bieden).
- Een impuls geven aan wetenschappelijk onderzoek (komen tot een geïntegreerde en gecoördineerde aanpak van het beleidsgericht wetenschappelijk onderzoek op het domein van de arbeidsmarkt).

Naar aanleiding van een nieuwe oproep voor de steunpunten beleidsrelevant onderzoek in 2011 (die leidde tot o.m. de erkenning van het nieuwe Steunpunt WSE), werd het model voor strategisch arbeidsmarktonderzoek in Vlaanderen ("Vlaams Programma Strategisch Arbeidsmarktonderzoek") begin 2012 hertekend. Onder de adviserende bevoegdheid van de Stuurgroep VIONA respectievelijk de Stuurgroep Steunpunt WSE lopen twee complementaire initiatieven: het VIONA-arbeidsmarktonderzoeksprogramma en de werkpakketten binnen de vier thematische onderzoekslijnen (Arbeidsmarktmonitoring, Activerend Arbeidsmarktbeleid, Sociale Economie en Transitionele Loopbanen) van het Steunpunt Werk en Sociale Economie. Verder wordt ook onderzoek betreffende de overgang van onderwijs naar arbeidsmarkt van het Steunpunt Studie- en Schoolloopbanen en ander relevant strategisch arbeidsmarktonderzoek maximaal ontsloten binnen het Vlaamse programma.

Binnen dit model worden de VIONA-middelen doorheen het jaar en op meerdere tijdstippen ingezet voor het uitbesteden van studieopdrachten (SO) of onderzoeks- en ontwikkelingsopdrachten (O&O) met het oog op wetenschappelijke ondersteuning van het werkgelegenheidsbeleid.

Op het programma Werkgelegenheid is in 2015 in het kader van het VIONA-arbeidsmarktonderzoeksprogramma 373.000 € beschikbaar voor SO en O&O-opdrachten. Die opdrachten zijn complementair aan de opdrachten die het Steunpunt WSE opneemt.

De projectoproepen in het kader van het VIONA-arbeidsmarktonderzoeksprogramma worden beheerd door het departement Werk en Sociale Economie. De Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, de heer Philippe Muyters, keurt -rekening houdend met het advies van de Stuurgroep VIONA- de VIONA-oproepen en -projecten goed.

2. Modaliteiten en gunningsprocedure

2.1 De deelnemers

Oproepen voor onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten (O&O-projecten) staan open voor onderzoekers en onderzoeksgroepen uit de universiteiten en hogescholen én voor andere (onderzoeks) instellingen.

2.2 De projectvoorstellen

Een projectvoorstel dient deze elementen te bevatten:

- 1) titel van het O&O-project
- 2) vermelding van de promotor(en): naam, instelling, onderzoekseenheid, contactadres, telefoonnummer en e-mailadres
- 3) **een uitgebreide omschrijving van het projectvoorstel, dat met inbegrip van het tijdsplan (zie 4)* én de begroting (zie 5)* , maximaal 10 pagina's mag bedragen; in bijlage wordt een bondige omschrijving van het O&O-project toegevoegd (max. 2 blz.)**
- 4) *een gedetailleerd tijdschema
- 5) *een financieel plan per kalenderjaar en een verduidelijking van de additionele financiering (facultatief); de financiering van onderzoeks- en ontwikkelingsopdrachten door VIONA bedraagt altijd minder dan 200.000 euro (exclusief BTW)
Voor deze onderzoeksopdracht wordt als richtprijs een bedrag van maximaal 80.000 euro (inclusief overhead en/of BTW) vooropgesteld.
Overeenkomstig een beslissing van de FOD Financiën d.d. 28 oktober 2009 vallen de VIONA-onderzoeks- en ontwikkelingsovereenkomsten buiten de werkingssfeer van de BTW.
- 6) een beschrijving van de wijze waarop de resultaten zullen worden gevaloriseerd en bekend gemaakt; in de begroting moet expliciet een bedrag voor de valorisatie worden voorzien
- 7) een beknopt curriculum vitae van de onderzoeksverantwoordelijken (max. 3 blz. per persoon), met vermelding van de relevante lopende onderzoeksprojecten (met naam van de financierende organisatie en einddatum van het onderzoeksproject) en de vijf belangrijkste publicaties.

2.3 Evaluatie en selectie van de projectvoorstellen

De ingediende voorstellen worden beoordeeld op hun beleidsmatige relevantie.

De beoordeling van de beleidsmatige relevantie gebeurt door de Stuurgroep VIONA.

Die Stuurgroep bestaat uit de volgende stemgerechtigde leden: de Vlaamse regering (afgevaardigden van de Vlaamse Minister bevoegd voor Werk en de Vlaamse Minister bevoegd voor Sociale Economie), de sociale partners (ABVV, ACV, ACLVB, VOKA, UNIZO en BB) en het Vlaamse departement Werk en Sociale Economie.

De evaluatie en selectie verlopen als volgt:

- de stemgerechtigde stuurgroepleden krijgen alle projectvoorstellen toegestuurd en scoren de projectvoorstellen op basis van vier criteria (aansluiting bij de onderzoeksvragen uit de oproep, helderheid van de aanpak en de planning, beleidsrelevantie en kwaliteit van de valorisatievoorstellen);

- de stuurgroepleden drukken over elk projectvoorstel een globaal oordeel uit in één eindscore gaande van A tot C:

A: zeer goed, met daarbinnen een kopgroep (A1), ter onderscheiding van andere zeer goede projecten (A2)

B: goed, met daarbinnen ook weer een onderscheid tussen B1 en B2

C: onvoldoende

Bovendien staat het de stuurgroepleden vrij om bij elk projectvoorstel, ongeacht de score, suggesties voor bijsturing te formuleren.

Enkel projectvoorstellen met een gemiddelde score B+ of meer worden tijdens de eerstvolgende vergadering van de Stuurgroep VIONA besproken. De Stuurgroep beslist tijdens de vergadering en rekening houdend met de beleidsscore welk voorstel ze aan de minister voor gunning adviseert. Projectvoorstellen kunnen een hoger gewicht krijgen al naargelang de geplande valorisatie-initiatieven. Voor dringende beleidsvragen kan de Stuurgroep ook via een schriftelijke procedure selecteren. Het best gekwalificeerde projectvoorstel met een gemiddelde score van minstens B+ wordt dan voor gunning aan de minister geadviseerd. Indien de minister akkoord gaat met het advies, wordt het projectvoorstel gegund volgens de regels van de overheidsopdrachten.

2.4 Kandidaatstelling

De projectvoorstellen dienen het departement Werk en Sociale Economie **elektronisch via mail (Word)** (willem.deklerck@wse.vlaanderen.be + montserrat.gonzalezgaribay@wse.vlaanderen.be + johan.troch@wse.vlaanderen.be) én **in drie schriftelijke niet-gebonden versies** uiterlijk te bereiken op het tijdstip vermeld in de oproep.

De schriftelijke niet-gebonden versies worden geadresseerd ter attentie van de heer Willem De Klerck, Dienst Studie en Beleidscoördinatie, departement Werk en Sociale Economie, Ellipsgebouw, Koning Albert II-laan 35 bus 20, 1030 Brussel.

Bijlage 2 bij VIONA-projectoproepen voor onderzoeks- en ontwikkelingsopdrachten

Financieel plan en rapportering

In deze bijlage worden de richtlijnen voor de budgetplanning van projectvoorstellen en de inhoudelijke en financiële rapportering door de promotoren toegelicht.

1. Kwalificatie van de opdracht

Binnen het VIONA-onderzoeksprogramma maken we een onderscheid tussen twee soorten dienstenopdrachten, nl. studieopdrachten en O&O-opdrachten. Deze oproep betreft een **O&O-opdracht**.

Bij O&O-opdrachten in antwoord op arbeidsmarktvragestukken verwachten we van de opdrachtnemer een analyse van een algemeen geformuleerd probleem of domein binnen een lange of middellange termijn met het oog op het verhogen van innovatieve kennis in dat onderzoeks- en beleidsveld. De financiering van O&O-opdrachten door VIONA bedraagt altijd minder dan 200.000 euro.

Voor deze onderzoeksopdracht wordt als richtprijs een bedrag van maximaal 80.000 euro (inclusief overhead en/of BTW) vooropgesteld.

2. Financiële planning en rapportering

In het financieel plan en de financiële rapportering van VIONA-projecten maken we een onderscheid tussen drie soorten kosten.

- **Loonkosten wetenschappelijk personeel:** raming in het financieel plan op basis van geschatte onderzoekersmaanden en bij afrekening op basis van *bewijsstukken* van de personeelskost voor wetenschappelijk personeel dat daadwerkelijk werd ingezet op het project.
- **Persoonsgebonden werkingskosten:** werkingsmiddelen, administratieve ondersteuning en universitaire overhead. De persoonsgebonden werkingskosten worden *forfaitair* begroot en afgerekend *op maximaal 33%* van respectievelijk de begrote en de reële personeelskosten wetenschappelijk personeel en omvat de overhead van maximum 10% die de universiteiten gewoonlijk aanrekenen.
- **Projectspecifieke werkingskosten:** exceptionele en projectspecifieke werkingsmiddelen (bv. kosten voor een grootschalige survey (postenquête, webbevraging, ...), kosten buitenlandse studiereis,...). Het betreft uitzonderlijke kosten waarvoor een specifiek budget moet worden uitgewerkt. Die kosten zijn inherent aan de opdracht en zijn altijd te bewijzen. Ze worden in detail begroot in het voorstel en afgerekend op basis van bijhorende *bewijsstukken*.

Bij de afrekening wordt de mogelijkheid voorzien van een transfer van de persoonsgebonden werkingskosten naar de loonkosten wetenschappelijke personeel ten bedrage van maximum 10 % van de oorspronkelijk voorziene werkingsmiddelen en dit op voorwaarde dat het globaal aanvaarde projectbudget behouden blijft.

Bv.: voor een VIONA-project met een aanvaarde projectbegroting van 99.750 euro bestaande uit 75.000 euro aan personeelskosten en 24.750 euro (33% van 75.000 euro) aan werkingskosten, mag

maximaal 2.475 euro worden getransfereerd van de werkingsmiddelen naar de personeelskosten. Op die manier kunnen hogere personeelskosten dan begroot worden opgevangen, bijvoorbeeld na aanwerving van een meer gekwalificeerde en ervaren onderzoeker dan aanvankelijk verhoopt.

De opdrachtnemer zal aan de opdrachtgever **na afloop van het project (dit is de einddatum in het contract) een financiële eindrapportering** (schuldvordering met kopie van de gevraagde bewijsstukken) bezorgen.

Tussentijdse uitbetaling is enkel mogelijk voor projecten die meer dan 12 maanden doorlooptijd in beslag nemen en gebeurt op basis van een tussentijdse financiële en inhoudelijke rapportering. De **tussentijdse financiële rapportering** (schuldvordering met kopie van de gevraagde bewijsstukken) moet **na afloop van de eerste fase** aan de opdrachtgever worden bezorgd.

Indien het onderzoek door **meerdere instanties** wordt uitgevoerd, treedt **één instantie op als opdrachtnemer**. De opdrachtnemer moet alle facturen en interne verrekeningen bundelen en bij de opdrachtgever indienen.

Voor de loonkosten wetenschappelijk personeel moeten bij de betalingsaanvraag de namen worden vermeld en worden gestaafd d.m.v. loonfiches (indien intern personeel) of facturen én betalingsbewijzen (indien extern personeel).

Uitsluitend kosten gemaakt binnen de uitvoeringsperiode, die is bepaald in de overeenkomst, worden aanvaard.

3. Inhoudelijke rapportering

De opdrachtnemer zal aan de opdrachtgever **na afloop van het project (dit is de einddatum in het contract) een inhoudelijke eindrapportering** bezorgen, samen met een **Nederlandse én Engelstalige samenvatting**.

Het concept van eindrapport wordt besproken op en goedgekeurd door de werkgroep die belast is met de opvolging van het VIONA-project.

De Nederlandse samenvatting (met opzet, bevindingen, aanbevelingen en valorisatie) telt minimaal 2 en maximaal 5 bladzijden. De Engelstalige samenvatting telt een 2-tal bladzijden. Van het eindrapport en van de samenvatting wordt ook een elektronische versie geleverd met het oog op de mogelijke verspreiding via de VIONA-website. Van dit inhoudelijke eindrapport worden vijftig gedrukte exemplaren aan het Departement WSE bezorgd. De opdrachtnemer verbindt er zich toe, tegelijkertijd met de indiening van het eindrapport, de voorgeschreven samenvattingen van het onderzoeksproject te bezorgen.

In het geval van tussentijdse uitbetaling moet een **tussentijdse inhoudelijke rapportering** samen met een financieel rapport **na afloop van de eerste fase van het project** aan de opdrachtgever worden bezorgd. In die tussentijdse inhoudelijke rapportering dienen ook eventuele bijstellingen in het project te worden weergegeven. Deze rapportering wordt verspreid aan al de leden van de werkgroep die belast is met de opvolging van het VIONA-project. De verspreiding gebeurt via het VIONA-secretariaat.

4. Contactpersonen

Financiële en inhoudelijke rapporten moeten worden ingediend op het volgende adres, op de wijze zoals hierboven beschreven:

Vlaams Ministerie van Werk en Sociale Economie
Departement Werk en Sociale Economie – Dienst Studie en Beleidscoördinatie
t.a.v. de heer Willem De Klerck (diensthoofd)
Koning Albert II-laan 35, bus 20 - 16de verdieping
1030 Brussel

Inhoudelijke vragen over de concrete opdracht:

Informatie over deze opdracht kan u krijgen bij Montserrat Gonzalez Garibay, Departement Werk en Sociale Economie (02/553 09 55, montserrat.gonzalezgaribay@wse.vlaanderen.be).

Contactpersoon m.b.t. de procedure en inhoudelijke en financiële rapportering:

Departement Werk en Sociale Economie, Koning Albert II-laan 35, bus 20 - 16de verdieping, 1030 Brussel

Johan Troch, tel. 02/553 44 18, johan.troch@wse.vlaanderen.be